

A Fővárosi Ítéltábla a Kádár András Kristóf Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Kádár András Kristóf ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (....) I. rendű és II.rendű felperes neve (....) II. rendű felpereseknek, dr. Vattay Gergely jogtanácsos által képviselt alperes neve (....) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. március 18. napján kelt, 36.P...../2015/7. számú ítélete ellen a felperesek 8. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül együttesen fizessenek meg az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

A per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 56.000 (Ötvenhatezer) forint fellebbezési illetéket az I. és II. rendű felperesek együttesen kötelesek a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 10.000 forint perköltséget.

A le nem rótt 42.000 forint kereseti illetékről akként rendelkezett, hogy azt a felperesek $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban kötelesek az államnak az adóhatóság felhívására megfizetni.

Az ítélet tényállása szerint a felperesek 2015. február 20-án bejelentést tettek az alperesnél arról, hogy 2015. február 27-én 0 órától 24 óráig terjedő időben a Budapest kerület Y. tér V.B. felőli oldalán az autóúttal, a Duna felől a budai alsó rakparton a sétányt a Duna felé záró kőfallal, az északi oldalon a L. u. 23. számmal, illetőleg déli irányban a V. C. épületével határolt területen statikus rendezvényt kívánnak tartani. A bejelentés szerint a rendezvény célja közösségi élmény nyújtása, a közpénzből felújított és több ízben a köznek átadott V. B. közös szemlélése, illetve a miniszterelnök évértékelő beszédének közös meghallgatása. A bejelentés 1000 fő résztvevő jelenlétével számolt, 20 fő rendező biztosítása mellett.

Az alperes 2015. február 21-én egyeztető tárgyalást folytatott a felperesekkel, amelynek során tájékoztatást adott arról, hogy a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat a 2015. február 12-én kelt, IV....-.../2015. számú határozatával a Magyar Polgári Együttműködés Egyesület részére az önkormányzat tulajdonában lévő Budapest I. kerület Y. tér és parkoló közterület kizárólagos használatához járult hozzá 2015. február 27-ére, az azon a napon tartandó miniszterelnöki évértékelőre tekintettel biztonsági lezárás és közvetítőkocsi elhelyezése céljából, valamint Budapest Főváros Önkormányzata a 2015. február 18-án kelt .../....-2/2015. számú használati megállapodással 2015. február 26-27-ére a Magyar Polgári Együttműködés Egyesület használatába adta a Budapest I.

kerület L. utca C. tér és Ö. utca közötti szakaszát a V.B.-ban tartandó miniszterelnöki évértékelőhöz kapcsolódó biztosítási terület céljára. Az alperes mindezek alapján kérte a felpereseket, hogy más helyszínre jelentsék be rendezvényüket, a felperesek azonban ragaszkodtak az eredetileg megjelölt helyszínhez.

Az alperes a 2015. február 22-én kelt,/4/2015. ált. számú határozatában a felperesek bejelentését érdemi vizsgálat nélkül elutasította a Ket. 30. § c) pontja alapján azzal az indokolással, hogy a felperesek bejelentése nyilvánvalóan lehetetlen célra irányult, tekintettel arra, hogy a 2015. február 27-én a V. B.-ban 15 órakor kezdődő miniszterelnöki évértékelő lebonyolításához a bejelentésbeli helyszín teljes egészében szükséges, ezért a felperesek bejelentésében szereplő rendezvény párhuzamos megtartására nem kerülhet sor.

A peres felek még 2015. február 23-án is egyeztettek, majd az alperes a per tárgyát nem képező ...-...../4/2015. ált. számú végzésével az ismételt felperesi bejelentést is elutasította érdemi vizsgálat nélkül.

A felperesek az alperes 2015. február 22-én kelt/4/2015. ált. számú határozatával szemben bírósági felülvizsgálati eljárást kezdeményeztek, melynek során a Fővárosi Közigazgatási- és Munkaügyi Bíróság az 5.Kpk.45...../2015/2. számú végzésével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte.

A felperesek pontosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes a/4/2015. ált. számú végzésével jogellenesen korlátozta a felpereseket az általuk bejelentett rendezvény megtartásában, így az alperes közigazgatási jogkörében eljárva megsértette a felperesek gyülekezési jogát.

Kérték az alperes kötelezését a honlapján közzétett és ott legalább 60 napig elérhető közlemény útján a felpereseket ért jogsérelem miatti bocsánatkérésre az alábbi szöveggel:

„A alperes neve megsértette I.rendű felperes neve és II.rendű felperes neve gyülekezési jogát, amikor jogellenesen korlátozta őket abban, hogy 2015. február 27-én a miniszterelnöki évértékelő alkalmával a V. B. közelében demonstrációt tartsanak. A főkapitányság elnézést kér a jogsértésért”.

A felperesek a jogsérelem miatt fejenként 350.000 forint sérelemdíj és annak 2015. február 22-étől járó kamatainak megfizetésére is kérték kötelezni az alperest.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a perbeli határozat nem a felperesek gyülekezési joggyakorlását tiltó rendelkezést tartalmazott, hanem a bejelentés elutasításáról rendelkezett, így a felpereseknek lehetőségük lett volna arra, hogy a helyszínen megjelenjenek, a rendezvény megtiltására ugyanis nem került sor.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét nem találta alaposnak. Határozatát az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére, VIII. és IX. cikkére, a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdésére, 2:51. §-ára, 2:52. §-ára, a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (Gytv.) 2. § (1) bekezdésére, 6. §-ára, 8. § (3) bekezdésére, 15. § a) pontjára, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket) 30. § c) pontjára, valamint a Pp. 3. § (1) bekezdésére és 4. §-ának (1) bekezdésére alapította.

Álláspontja szerint azt kellett a perben eldönteni, hogy az alperes jogsértő magatartást valósított-e meg a perbeli gyülekezés bejelentése elutasításakor. Rögzítette, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzése nem köti, így e határozat önmagában az alperes személyiségi jogot sértő magatartását nem alapozza meg, a végzés anyagi jogerőt nem teremt.

Hangsúlyozta, hogy az alperes nem tiltotta meg a bejelentett rendezvényt, mivel a bejelentés érdemi vizsgálat nélküli elutasítására került sor. Jelentőséget tulajdonított annak, miszerint a perbeli terület nem képezi az alperes tulajdonát, az alperesnek nincs hatásköre a felperesi bejelentést megelőzően kelt közterület-használati engedély, illetve megállapodás jogszerűségének vizsgálatára, annak indokoltsága jelen per tárgyát nem képezte. Az adott területre a korábban érkezett igénybejelentés elsőbbséget élvezett, a felperesek ezért nem gyakorolhatták a gyülekezési jogukat a bejelentésben írt feltételekkel, azonban az alapjog sérelme nem volt megállapítható. Bár nem kizárt, hogy azonos helyszínen, ugyanabban az időpontban több rendezvény megtartására kerüljön sor, ha ezt a fizikai lehetőségek nem zárják ki, az alperes számára azonban jogszabály nem ír elő olyan kötelezettséget, hogy az azonos időpontra és helyszínre tervezett rendezvények szervezői részére egyeztetést tartson, ilyen egyeztetés kezdeményezésétől azonban a felperesek sem voltak elzárva. Az alperes nem passzív, elzárkózó magatartást tanúsított, a felperesekkel egyeztetéseket tartott, teljes tájékoztatást adva a felpereseknek a bejelentett gyülekezéssel kapcsolatban. Az alperes az egyeztetési jegyzőkönyvek tanúbizonysága szerint próbált alkalmas alternatívát találni, emellett a 2015. február 23-án kelt végzés után is a felperesek rendelkezésére állt a Gytv.-ben írt határidő rendezvény bejelentésére az adott napra.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes végzése nem korlátozta a felperesek gyülekezési jogát jogsértő módon, a korlátozás ugyanis szükséges és arányos volt, ezért a felperesek keresetét elutasította.

A határozattal szemben a felperesek éltek fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset szerinti döntés meghozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérték. Álláspontjuk szerint a határozat iratellenes, ugyanis nem felel meg a felperesek iratokkal is alátámasztott előadásának az ítélet 2. oldal második bekezdésében rögzített azon kitétel, miszerint a felperesek ragaszkodtak az eredetileg megjelölt helyszínhez. Az alperes csak olyan helyszínt javasolt, amely vagy veszélyes lett volna a résztvevőkre, vagy látó- és hallótávolságon kívül esett, ezért nyilatkozott úgy az I. rendű felperes, hogy a felajánlott területeken a demonstrációt nem kívánják megtartani.

Emellett az elsőfokú bíróság jogi következtetései is megalapozatlanok. Figyelmen kívül hagyta az Alkotmánybíróság 3/2013. (II.14.) számú AB határozatát, melyben kifejtett szigorú mércének nem felel meg, ha a rendőrség a közhatalmi rendelkezést minden további vizsgálat nélkül tudomásul veszi és ennek alapján pusztán az igénybejelentések kronológiája alapján, anélkül hoz a gyülekezési jog gyakorlását de facto kizáró intézkedést, hogy megpróbálna olyan alternatív, kevésbé korlátozó megoldásokat keresni, amelyek az alapjog érvényesülését minél nagyobb mértékben elősegítik. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság erga omnes, tehát az elsőfokú bíróságra nézve is kötelező módon jutott arra a következtetésre, hogy az alperes nem adott kellő mértékben számot arról, hogy a közterület használatát engedélyező határozat, illetve a közterület-használati megállapodás mennyiben és miként adott alapot a gyülekezési jog korlátozására. Az alperes nem vizsgálta azt sem, hogy az adott helyszínre szóló közterület-használati megállapodás jogszerűen jött-e létre, és indokolt volt-e annak megkötése. A Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy az éwertékelő nem is a felperesek bejelentésében megjelölt helyszínen zajlott, azt a szervezők csak biztosítási célból foglalták le. A jogrend egységének követelményéből és a jogbiztonság elvéből fakadóan csak abban az esetben indokolható megfelelően egy másik bíróság alapjogi értékelésétől való eltérés, ha azokra a ténybeli kérdésekre, amelyek ezen eltérés szempontjából meghatározóak, a bíróság kellően alapos bizonyítást folytat le. Nem lehet a kereset elutasításának megalapozott indokaként figyelembe venni azt a bírósági eljárásban nem vizsgált és ennek megfelelően nem is igazolt feltevést, hogy a korábban bejelentett és ezért elsőbbséget élvező

évértékelő lebonyolítása fizikailag ellehetetlenítette egy demonstráció megtartását a felperesek bejelentése által érintett területen. Nem lehet továbbá megalapozottan állítani azt sem, hogy ennek vizsgálata során az alperes megfelelő gondossággal, az alapjogok érvényesítését kellően figyelemmel kísérve járt el, hiszen maga a végzés is érdemi vizsgálat nélküli elutasításról szólt.

A felperesek hangsúlyozták a fellebbezésükben, hogy egyeztetés tartására az alperest jogszabály kötelezi, mégpedig a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V.14.) BM rendelet, amint azt az Alkotmánybíróság a 30/2015. (X.15.) AB határozatában értelmezte. Önmagában az egyeztetés megtartása nem jelenti azt, hogy az alperes a gyülekezési jog gyakorlásának előmozdítására irányuló kötelezettségét megfelelően teljesítette. Az a tény, hogy az alperes a végzését érdemi vizsgálat nélkül hozta meg önmagában kifejezi, hogy az alternatív megoldások keresésére, a tényleges fizikai korlátok és kiküszöbölésük lehetőségeinek érdemi vizsgálatára az eljárásban nem került sor. Az tehát, hogy az alperes formailag megtartotta a jogszabály által előírt egyeztetést nem jelenti azt, hogy jogvédelmi kötelezettségét megfelelően teljesítette. Bár valóban nincs olyan kifejezett norma, amely arra kötelezné az alperest, hogy a konkuráló rendezvények szervezői számára közös egyeztetést tartson, ez azonban levezethető a rendőrség általános jogvédelmi kötelezettségéből, illetve abból a pozitív kötelezettségből, amelyet az Emberi Jogok Európai Egyezménye és az Alaptörvény az állami szervekre ró az alapvető jogok érvényesülésének előmozdítása érdekében. Ezek szerint az államnak pozitív kötelezettsége áll fenn, azaz az alapvető jogokkal kapcsolatos állami kötelezettség nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről. Ugyanez a pozitív jogvédelmi kötelezettség jelenik meg az Rtv. 2. §-ában, mely pozitív kötelezettségnek megfelelően többször előfordult, hogy az alperes közös egyeztetést tartott konkuráló rendezvények szervezőivel. Ennek alátámasztására a felperesek a fellebbezésükhöz iratokat csatoltak, amelyek figyelembe vétele álláspontjuk szerint a Pp. 235. §-ában foglalt felhatalmazás alapján lehetséges. Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes érdemi vizsgálat nélkül meghozott bejelentést elutasító végzése beavatkozást jelentett a felperesek gyülekezési jogába, mert a felperesek felelős állampolgárként nem juthattak más döntésre, mint hogy a rendezvény effektív lehetetlenségét kimondó rendőrhatalósági végzés adekvát következménye a gyülekezés megtartásától való eltekintés. A gondos mérlegelés jelen esetben elmaradt, hiszen az alperes a döntését érdemi vizsgálat nélkül hozta meg, ez a mulasztás eleve jogellenessé teszi a gyülekezési jogba való alperesi beavatkozást.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelően feltárta, az ennek alapján meghozott érdemi döntését és annak jogi indokait a Fővárosi Ítélőtábla mindenben osztotta. A fellebbezésben felhozottakra tekintettel az elsőfokú ítélet indokaihoz az alábbiakat fűzi.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 54. §-ának (4) bekezdés d) pontja szerint a közterület rendeltetése - egyebek mellett - a felvonulás, a gyülekezés, a közösségi megnyilvánulás, míg az (5) bekezdés értelmében a közterületet rendeltetésének megfelelően bárki használhatja.

Az önkormányzati és állami tulajdonban lévő közterületek egyik rendeltetése tradicionálisan éppen az, hogy a nyilvánosság mindenki által hozzáférhető fórumai legyenek. Az önkormányzati tulajdonnal való rendelkezést ezért behatárolja az a cél, hogy a közterület betölthesse funkcióját: a terület közügyekre vonatkozó, közösen kinyilvánított vélemény fórumává válhasson. (3/2013. (II.

14.) AB határozat 59. és 60. pont)

Az Alkotmánybíróság a felperesek által is hivatkozott 30/2015. (X. 15.) AB határozatában kifejtette, a gyülekezési jog alapján megtartott rendezvények célja az, hogy a gyülekezési joggal élő polgárok közös véleményét alakítsanak ki, illetve nézeteiket másokkal megosszák és közösen juttassák kifejezésre. Mindez azonban nem jelenti, hogy a gyülekezési jognak ne lennének korlátai. Ilyen korlátként értelmezhető a Gytv. 6. §-a szerinti bejelentési kötelezettség, amelynek indoka az Alkotmánybíróság 3/2013. (II. 14.) AB határozatában foglaltak szerint az, hogy a hatóságok képesek legyenek biztosítani a gyülekezés lebonyolítását. A korlátok közül a legsúlyosabb pedig a gyülekezés előzetes tiltása.

A perbeli esetben a bejelentett rendezvény tiltására nem került sor, azonban az alperes a bejelentést érdemi vizsgálat nélkül elutasította arra alapítva, hogy az nyilvánvalóan lehetetlen célra irányul, mert a Várkert Bazárban megtartandó miniszterelnöki évértékelő lebonyolításához a bejelentésbeli helyszín teljes egészében szükséges.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely kizárná, hogy egy adott területen egy időben több rendezvény is megtartásra kerüljön, amennyiben ennek objektív lehetősége fennáll. Ezt támasztja alá az alperes igazolt saját gyakorlata is, amely szerint az egy helyre bejelentett több rendezvény bejelentőivel egyeztetést szokott lefolytatni annak érdekében, hogy a rendezvények zavartalanul lebonyolíthatóak legyenek. Helytállóan hivatkoztak a felperesek a fellebbezésükben arra, hogy a perbeli esetben nem ilyen egyeztetés történt, az alperes csak a felperesekkel egyeztetett, amelynek során javasolta eltérő helyszín választását; ennek elmaradását követően pedig a bejelentést érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a felperesek bíróság előtt megtámadták.

Az Alkotmánybíróság 3/2013. (II. 14.) AB határozata szerint a bíróságnak az érdemi felülbírálat során kell döntést hoznia abban a kérdésben, hogy a rendőrségi végzésben a rendezvény megtartásának akadályául megjelölt, az adott helyszínre szóló közterület-használati megállapodás jogszerűen jött-e létre, és indokolt volt-e a használati megállapodás megkötése, azaz hogy a rendőrség határozata jogszerű-e.

A Fővárosi Közigazgatási- és Munkaügyi Bíróság a támadott határozatot érdemben vizsgálta felül az Alkotmánybíróság 3/2013. (II. 14.) AB határozatában foglaltakra figyelemmel, azt az 1/2009. Közigazgatási jogegységi határozatban írtakra tekintettel a rendezvény bejelentésben megjelölt helyszínen és időben való megtartását megtiltó határozatnak tekintette, és az 5.Kpk.45...../2015/2. számú végzésével hatályon kívül helyezte. A végzés indokolása szerint az alperes az eljárása során nem adott kellő mértékben számot arról, hogy a közterület használatát engedélyező megállapodás, illetve a közterület-használati megállapodás mennyiben és miként adott alapot a gyülekezési jog korlátozására. Nem vizsgálta azt sem, hogy az adott helyszínre szóló közterület-használati megállapodás jogszerűen jött-e létre, és indokolt volt-e a használati megállapodás megkötése. Határozatában a biztonságtechnikai körülményeken túl egyéb okokat nem jelölt meg, és nem indokolta meg, hogy miért nem mérlegelt egyéb lehetőségeket, illetve egyéb eszközöket, amelyek a felperesek által érvényesíteni kívánt gyülekezési jog gyakorlásának biztosítását szolgálhatták volna.

Mindez azonban nem jelenti egyúttal, hogy a felperesek a bejelentést érdemi vizsgálat nélkül elutasító határozat meghozatala ellenére a bejelentésben szereplő helyszínen ne jelenhettek volna meg rendezvényük megtartása érdekében a miniszterelnök évértékelő beszédének közös meghallgatása céljából. A bejelentés szerint a rendezvény célja közösségi élmény nyújtása volt, amelyet a beszéd közös meghallgatásán túl a közpénzből felújított V. B. közös szemlélésében

jelöltek meg.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) hivatkozott gyakorlata szerint (Bukta és mások Magyarország elleni ügye 25691/04.) a békés gyülekezés feloszlata nem tekinthető szükségesnek egy demokratikus társadalomban elérni kívánt célok érdekében. Az EJEB e döntésében akként foglalt állást, hogy egy politikai eseményt követő békés demonstráció feloszlata - amennyiben a résztvevők semmilyen jogellenes magatartást nem tanúsítanak - pusztán a szükséges előzetes bejelentés hiánya miatt a békés célú gyülekezés szabadságának aránytalan korlátozását jelenti.

A felperesek által hivatkozott, a gyülekezési jog gyakorlásától eltántorító hatást a jelen esetben a másodfokú bíróság nem látott megvalósulni. A felperesek ugyanis nem voltak elzárva attól, hogy rendezvényüket a tervezett időpontban és helyen megtartsák, amennyiben pedig az feloszlásra kerül, úgy az intézkedéssel szemben a Gytv. 14. § (3) bekezdése szerinti jogorvoslattal élhettek volna.

A kifejtettek következtében a felperesek gyülekezési jogának sérelmét a másodfokú bíróság a fellebbezésben felhozottak alapján sem látta megállapíthatónak, ezért az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felpereseket a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel, az elvégzett tevékenységgel arányban állóan megállapított jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

A per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. szeptember 27.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: